

Väinö Tuomaalan arkistosta poimittua
Puhtaaksikirjous Raija Konttas

Mikki Eeron kertomaa
Mv. s. 1870 Kerätty 1948

Laskiaasmarkkinat

Hiirikosken päällä oli ennen laskiaasmarkkinat. Markkinaväkeä oli meilläkin lämmittelemäs. Nimismies ajoo markkinaväjen pois, mutta siitä huolimatta ne pakkas kokoontumahan.

Näillä markkinoilla oli paremmin hevoosvaihtajia Laihialta ja Kyröistä. Kun olin lähempänä 10 vuotta ei niitä silloin vielä. Joen jäällä ne oli.

Kynttelimarkkinat

Hämäläisiä meni kynttelimarkkinoille Vaasaan. Pappilas ne oli pirätyksis. Muistan pitkiä joukkoja sajuulla. Niillä oli pellovaatia, luokkia ja hernehiä myyrä. Pappilassa paikkakuntalaaset, pappilan markkinoilla, ostivat niitä.

Niillä hämäläisillä oli samanlaiset reet kuin krenikan kauppiilla.

Kertoja Juha Herman Koskinen, kunn. kodin hoidokki, s. 1861
Kerätty 1947

Omaa elämää

Olen syntynyt Lehmäjoen Viitaluomalla 12.7.1861. 21-vuotiaana menin naimisiin. Meillä on ollut 10 lasta. Kaikki elanto on aina ollut 10 kynnen varassa.

Kun isä eli, oli meillä lehmä, pukki ja kilu. Olin 4 v. , kun menin kattomahan pikkukiliä, pukki tuli vastaan, pökkäs kumoon ja seisoi mun päälleni. Kun yritin pois, löi se jalalla, että pysy siellä ja oo ääneti!

Äitini oli Liisa Katajainen, isä oli Joonas. Äiti oli hieroja ja kuppaja. Monis pitäjis se hieroi ja kuppas

Itse olen ollut myös Amerikassa. Työ ja meno on mulla aina ollu levoton. Viikon olen ollu Liteenin koulussa Lehmäjoella pukstavia opettelemassa.

Äiti kulki kupaten ja hieroen, toi aina pikku pussin jauhoja. Me hunskelit purtiin jauhoa. Kun tuli oikein nälkä, mentiin tädin luo, joka asui likellä. Tavasta sinne avojaloin menimme, vaikka oli lunta maassa. Leipää tehtiin silloin köyhänä aikana kaikenlaisista aineista. Kankaalta koottiin peurankorvia ja jäkälää, nevoolta valakoosta jäkälää, joka on hienompaa kuin kankaalla, peraatihin, keitettiin veres. Peurankruunut vedes, että meni pois jäkälän maku, sitten maitoon ja niin syötiin. Maidon saanti oli hyvä. Leipään sitten laitettiin nevajäkälää. Knuppijauholeipä oli pahaa, se tehtiin pellavanknupiista, siemenet pois. Se oli karvasta ja häjyä. Ei saanu kun suuria emooksia. Uunis haurottiin. Hyvän lehemäksen nojas ihmiset elämäänsä piti.

Keväällä pellon pyärtänöölle tuli muikkuja, kerättihin ja syötiin. Niitä lehtiä syötiin, olivat muikeita.

Pukkilas keitettiin köyhille velliiä.

Isä oli Vanhas kaupungis (Vaasassa) suntia kaivamassa. Sai siellä kuoleman taurin. Me jäimmä äirin varaan. Olin 7 vuotta silloin.

Vain kerran meinasin varastaa, kun oli kova nälkä. Ei ollu ketään tuvassa, meinasin, että syön leivän palan kaapista. Ei ollu, silakan sain ja join vettä päälle. Se mulla oli aina miäles, että tein väärin, mutta hengen erestä täytyy saara. Ei mulla ollu varkaan henkiä koskaan. 13 vuotiaana lähdin ittiäni elättämään.

Lukkari Passi kokos lauluseuran Kyrössä. Olin siinä hetken aikaa, mutta trenkipoikaan ei sopinu kulukia kaukana, piti heittää pika pikaa pois.

Kehtolaulu

Minä olen pikkupoika / aivan matalainen./ Niin kuin kaste heinänpäässä / heikko, heiluvainen.

Valko enkel vartioipi / enkel armahainen, / sen on mulle lähettäny / isä taivahainen.

Äiti mulla hyvä on / ja isä samanlainen / Nyt se laulu loppui / ja se on niin pikkurainen.

Tätä äitee ja siskot lauloo.